

- залучення громадськості та експертів може виявитися ключовим у боротьбі з дезінформацією. Для цього можна створити платформи, на яких громадяни зможуть виявляти та відстежувати поширення дезінформації. Також важливо співпрацювати з науковими установами та журналістами для аналізу та розкриття дезінформаційних кампаній.

Освітня робота: важливо проводити освітню роботу серед населення щодо виявлення та протидії дезінформації. Це може включати в себе навчання критичного мислення, навичок перевірки джерел та впізнавання маніпуляцій.

Співпраця з міжнародними партнерами: важливо співпрацювати з іншими країнами та міжнародними організаціями для обміну інформацією та координації зусиль у протидії дезінформації.

Ці стратегії, які поєднують технологічні та освітні підходи, можуть сприяти ефективній боротьбі з дезінформацією у мережі Інтернет під час воєнного стану. Однак їх успішне впровадження вимагатиме спільних зусиль з боку уряду, громадськості та міжнародних партнерів.

Список використаних джерел:

1. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 р. №80/94-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-вр#Text>.

Шляхова Валерія Олександрівна
студентка 201_СПД навчальної групи
ННІ № 3 НАВС

Науковий керівник:
Кудінов Вадим Анатолійович
кандидат фізико-математичних наук,
доцент, професор кафедри
інформаційних технологій та
кібербезпеки ННІ № 1 НАВС

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСНОВНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПІДСИСТЕМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ «ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПОРТАЛ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ»

Від початку процесу інформатизації органів і підрозділів внутрішніх справ України минуло вже більше 50 років. За цей час накопичений чималий досвід використання різноманітних інформаційних та інформаційно-комунікаційних систем оперативно-розшукового та інформаційно-довідкового призначення.

Серед них найбільш відома була Інтегрована інформаційно-пошукова система органів внутрішніх справ України («АРМОР»), функціонування якої відбувалось відповідно до її Положення, яке було затверджено відповідним наказом МВС України [1, 2].

Останніми роками в країні здійснюється реформа Міністерства внутрішніх справ України. Створено Національну поліцію України (далі – НПУ) як центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. При цьому діяльність поліції спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України згідно із законом [3]. Для належного виконання цих завдань НПУ підтримує роботу низки інтегрованих інформаційно-пошукових систем. Проблемні питання, які виникають при цьому, розглянуто у статтях [4-7].

Станом на сьогодні серед цих систем найбільш потужною є інформаційно-комунікаційна система «Інформаційний портал Національної поліції України (далі – ІПНП)», Положення про яке затверджено наказом МВС України [8]. *ІПНП* – це сукупність технічних і програмних засобів, призначених для обробки відомостей, що утворюються у процесі діяльності НПУ та її інформаційно-аналітичного забезпечення. Таким чином, ІПНП була створена з метою організації інформаційно-аналітичного забезпечення поліції. ІПНП містить у своєму складі десятки різноманітних інформаційних підсистем (далі – ІПС). Розглянемо правове забезпечення основних ІПС ІПНП, функціонування яких затверджено відповідними наказами МВС України.

1) *ІПС «Гартун»* – створено з метою забезпечення оперативного реагування та прийняття ефективних управлінських рішень щодо розшуку транспортних засобів та номерних знаків [9].

2) *ІПС «Єдиний облік»* – створено з метою забезпечення формування інформаційних ресурсів поліцією під час реєстрації заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події [10].

У п. 3 розділу I Інструкції [10] зазначено, що метою цієї системи є: 1) об'єднання інформації щодо заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події від фізичних або юридичних осіб, що надійшли до органів поліції, в єдиному інформаційному просторі з використанням сучасних інформаційних технологій, комп'ютерного та електронного комунікаційного обладнання; 2) забезпечення контролю за додержанням законності під час прийняття та реєстрації заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події; 3) моніторинг стану оперативної обстановки в державі, виявлення районів зростання правопорушень для раціональної розстановки і маневрування силами та засобами органів поліції; 4) забезпечення інформаційно-аналітичної підтримки діяльності поліції, спрямованої на запобігання та розкриття правопорушень; 5) встановлення зв'язків між даними, що мають значення для

кримінального провадження та справ про адміністративні правопорушення;
 б) формування статистичної звітності про результати роботи та дотримання законності органами (підрозділами) поліції під час реєстрації та розгляду заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події.

Примітка: на наш погляд перераховані у п. 3 розділу I Інструкції [10] пункти краще назвати не метою цієї системи, а її завданнями. Це також стосується інших Інструкцій (Положень) до ІПС ІПП, а саме: «Гарпун», «Атріум», «СЛІД», «Дорожньо-транспортна пригода», «Електронна розшукова справа», «Адміністративна практика», «Облік кривдника».

3) ІПС «Атріум» – створено з метою вжиття профілактичних заходів спостереження і контролю за поведінкою окремих осіб, щодо яких встановлено адміністративний нагляд, а також контролю за прибуттям осіб, звільнених з місць позбавлення волі, до обраного ними місця проживання і поставленням на облік раніше судимих осіб [11].

4) ІПС «СЛІД» – створено з метою організації інформаційно-аналітичного забезпечення поліції [12].

5) ІПС «Дорожньо-транспортна пригода» – створено з метою забезпечення формування інформаційних ресурсів поліцією під час обліку дорожньо-транспортних пригод [13].

6) ІПС «Custody Records» – створено з метою покращення стандартів захисту прав затриманих осіб унаслідок запровадження електронної фіксації всіх дій щодо затриманої особи під час перебування під контролем поліції (фіксація, накопичення, зберігання) та пошуку інформації про затриманих осіб з моменту фактичного затримання [14].

7) ІПС «Електронний кабінет ювенального поліцейського» – створено з метою забезпечення формування поліцією інформаційних ресурсів під час обліку дітей, щодо яких поліцейські здійснюють профілактичну роботу [15].

8) ІПС «Облік кривдника» – створено з метою забезпечення формування поліцією інформаційних ресурсів під час обліку осіб, які вчинили домашнє насильство (кривдників) [16].

9) ІПС «Адміністративна практика» – створено з метою забезпечення формування інформаційних ресурсів поліцією щодо обліку адміністративних правопорушень, крім адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху, зафіксованих в автоматичному режимі, та порушень правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, у тому числі зафіксованих у режимі фотозйомки (відеозапису), та осіб, які їх учинили [17].

10) ІПС «Розшук» – створено з метою забезпечення формування інформаційних ресурсів поліцією під час здійснення оперативно-розшукової діяльності [18].

11) ІПС «Електронна розшукова справа» – створено з метою забезпечення формування інформаційних ресурсів поліцією під час здійснення оперативно-розшукової діяльності [19].

12) ІПС «СОСТА» – створено з метою забезпечення формування поліцією інформаційних ресурсів з обліку організованих груп та/або злочинних організацій, злочинних спільнот та сфер злочинної діяльності [20]. Відповідно до п. 4 розділу І метою створення ІПС «СОСТА» є автоматизація процесів збирання й узагальнення інформації та подальшого здійснення оцінювання загроз учинення тяжких та особливо тяжких злочинів організованими групами, злочинними організаціями, злочинними спільнотами [20].

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Положення про Інтегровану інформаційно-пошукову систему органів внутрішніх справ України : Наказ МВС України від 12 жовт. 2009 р. № 436. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1256-09/conv#Text> (дата звернення: 16.04.2024).

2. Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства внутрішніх справ України від 12 жовтня 2009 року № 436 : Наказ МВС України від 06 січ. 2022 р. № 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0089-22#Text> (дата звернення: 16.04.2024).

3. Про Національну поліцію: Закон України від 02 лип. 2015 р. № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40-41. Ст. 379.

4. Кудінов В. А. До питання щодо правонаступника інтегрованих інформаційно-пошукових систем органів внутрішніх справ України та організації їх інформаційної безпеки. Економічна та інформаційна безпека: проблеми та перспективи: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпро, 14 квіт. 2017 р.). Дніпро: Дніпропетровський держ. ун-т внутр. справ, 2017. С. 94–97.

5. Кудінов В. А. Інновації в управлінні інтегрованою інформаційно-пошуковою системою Міністерства внутрішніх справ України. Інновації в управлінні соціально-економічним розвитком: матеріали I міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., присвячена 95-річчю Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова (Харків, 05 берез. 2018 р.). Харків: Харківський нац. ун-т міського господарства імені О.М. Бекетова, 2018. С. 571–573.

6. Кудінов В. А. Проблеми нормативно-правового забезпечення функціонування інтегрованих інформаційно-пошукових систем Міністерства внутрішніх справ України та Національної поліції. Протидія злочинності: теорія та практика: матеріали VII Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 19 жовт. 2016 р.). Київ: Нац. акад. прокуратури України, 2016. С. 330–332.

7. Кудінов В. А. Удосконалення правового регулювання функціонування інтегрованих інформаційно-пошукових систем Національної поліції України. Сучасна європейська поліцейська та можливості її використання в діяльності Національної поліції України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 11 квіт. 2019 р.). Харків: Харківський нац. ун-т внутр. справ, 2019. С. 152–154.

8. Про затвердження Положення про інформаційно-комунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України» : Наказ МВС України від 03 серп. 2017 р. № 676. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17#Text> (дата звернення: 16.04.2024).

9. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Гарпун» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» : Наказ МВС України від 13 черв. 2018 р. № 497. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0787-18#Text> (дата звернення: 16.04.2024).

10. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Єдиний облік» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» : Наказ МВС України від 14 черв. 2019 р. № 508. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0739-19#Text> (дата звернення: 16.04.2024).

11. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Атріум» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» : Наказ МВС України від 11 груд. 2019 р. № 1032. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0217-20#Text> (дата звернення: 16.04.2024).

12. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «СЛІД» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» : Наказ МВС України від 16 берез. 2020 р. № 257. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0319-20#Text> (дата звернення: 16.04.2024).

13. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Дорожньо-транспортна пригода» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» : Наказ МВС України від 15 лип. 2020 р. № 533. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0726-20#Text> (дата звернення: 16.04.2024).

14. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Custody Records» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» : Наказ МВС України від 24 трав. 2022 р. № 311. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0629-22#Text> (дата звернення: 16.04.2024).

15. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Електронний кабінет ювенального поліцейського» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» : Наказ МВС України від 27 груд. 2022 р. № 855. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0055-23#Text> (дата звернення: 16.04.2024).

16. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Облік кривдника» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» : Наказ МВС України від 16 січ. 2023 р. № 8. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0189-23#Text> (дата звернення: 16.04.2024).

17. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Адміністративна практика» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» : Наказ МВС України від 13 берез. 2023 р. № 180. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0727-23#Text> (дата звернення: 16.04.2024).

18. Про затвердження Інструкції з формування та ведення бази даних «Розшук» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» : Наказ МВС України від 28 черв. 2023 р. № 534. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1486-23#Text> (дата звернення: 16.04.2024).

19. Про затвердження Положення про інформаційну підсистему «Електронна розшукова справа» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» : Наказ МВС України від 05 лип. 2023 р. № 553. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1504-23#Text> (дата звернення: 16.04.2024).

20. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «СОСТА» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» : Наказ МВС України від 08 листоп. 2023 р. № 902. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2041-23#Text> (дата звернення: 16.04.2024).